

Lisbeth Karline
1981-imi Nanortalim-
mi inunngorpoq. Aarhus
Kunstakademimi
eqqumiitsuliornermut
ilinniarsimasuuvog ·
Lisbeth Karline er født
1981 i Nanortalik. Hun
er uddannet billed-
kunstner fra Aarhus
Kunstakademi

Inuuteq Kriegel
1989-imi Aasianni
inunngorpoq. Kalaallit
Nunaanni tusagassior-
tunngorniartuni maanna
ilinniartuuvog · Inuuteq
Nuka Kriegel er født
1989 i Aasiaat. Han er
under uddannelse som
journalist i Grønland

Steen Olsen 1975-imi
Maniitsumi inunngor-
poq. Assiliisuuvog
suliffeqarfuteqarlunilu
taaguutilimmik Uja-
Rock · Steen Olsen er
født i 1975 i Maniitsog.
Han er fotograf og har
firmaet UjaRock

iben Mondrup 1969-imi
Københavnimi inun-
ngorpoq. Det Kongelige
Danske Kunstakade-
mimi assilialortutut
ilinniarsimavog, taa-
valu atuakkiortutut
eqqumiitsulianillu
saqqumiisartutut
sulilluni · iben Mondrup
er født 1969 i Køben-
havn. Hun er uddan-
net billedkunstner fra
Det Kongelige Danske
Kunstakademi og arbej-
der som forfatter og
kunstformidler

Mikael Lindskov Jacobsen
Maja-Lisa Kehlet
Inuuteq Storch
Lisbeth Karline
Inuuteq Kriegel
Steen Olsen

Aallaqqaasiut · Indledning
Jakub Christensen M.

Aaqqisuisoq · Redaktion
iben Mondrup

Dacapo Publishing

ISIT TAKUNNITTUT · ØJNENE DER SER

ISIT TAKUNNITTUT ØJNENE DER SER

Mikael Lindskov
Jacobsen 1991-imi
inunngorpoq. Assiliisar-
tutut tusagassior-
tutut namminersortuuvog
· Mikael Lindskov
Jacobsen er født i
1991 i København. Han
arbejder freelance som
fotograf og journalist

Maja-Lisa Kehlet
1992-imi Nuummi inun-
ngorpoq. Viborgimi
qarasaasiat atorlugit
titartakkanik aalasulior-
luni eqqumiitsuliornermik
ilinniartuuvog · Maja-Lisa
Kehlet er født 1992 i Nuuk.
Hun er under uddannelse
på Animationsskolen
i Viborg med speciale
i computer-animeret
kunst

Inuuteq Storch 1989-imi
Sisimiuni inunngorpoq.
Københavnimi Fata-
morganami assiliisu-
tut ilinniarsimavog ·
Inuuteq Storch er født
1989 i Sisimiut. Han er
uddannet fotograf fra
Fatamorgana i Køben-
havn

Jacob Christensen M.
Karløvy Varymi 1977-imi
inunngorpoq. Kalaal-
lit Nunaani inuusut-
tuussuseq illoqarfim-
miuussuserlu pillugit
ph.d-inngorniummik
allaaserisaqarsimavog
· Jacob Christensen M.
er født i Karløvy Vary i
1977. Han har en ph.d.
i ungdom og urbanitet i
Grønland

DACAPO
PUBLISHING

Mikael Lindskov Jacobsens billeder har med byen at gøre: byen som overflade, som et mønster, kunne man også sige. Her ser vi blokkene som i 60'erne og 70'erne skød op overalt i Grønland. Blokkene skulle huse de mange mennesker som man flyttede fra udsteder og bygder ind til byerne. I Jacobsens kamera er de foreviget på almindelig sort-hvid-film lige øjeblikket inden mange af dem blev revet ned.

Jacobsen lægger sig på en eller anden måde i forlængelse af den etnografiske tradition, hvor fotografiet var et altdominerende redskab. Opdagelsesrejsende rejste til det høje Nord og fotograferede den store natur og de vilde: børn der rendte halvnøgne rundt med håret i uorden, og kvinder og mænd uden tænder.

Netop blokkene har været udskældt fordi de er blevet vartegnet på den danske moderniseringspolitik. I Jacobsens billeder fremstår de dog næsten smukke i de bløde grå toner, med de uendelige rækker af altaner og gangsystemer, som mennesker lever og dør i. Det er i det hele taget kendetegnende at Jacobsen formår hele tiden at holde fokus på livet i dette – i manges øjne – mislykkede bymiljø. Det er hans store fortjeneste at han netop ikke er fordømmende; snarere synes han at betragte byen ovenfra, indefra og fra siden, som det grafiske netværk den også udgør.

At se Grønland på den måde står i skærende kontrast til det billede man typisk ser af lan-

Mikael Lindskov Jacobsenip assilisai illoqarfimmut tunngasuupput: immaqqa oqarsinnaavugut illoqarfik suup qaavatut, ilusilersukkatut isigalugu assiliortorsimagaa. Assini takuavut blokksuit 60-ikkunni aamma 70-ikkunnilu Kalaallit Nunaanni sumi tamaani nappakaaneqarsimasut. Blokksuit nunaqarfinniit illoqarfinnut noorartorpassuarnut najugassiaapput. Jacobsenip assiliissutaani taakku ilarpassui ingutserneqannginnerminni qalipaateqanngitsumik qaqugumut tammartussaajunnaarlugit assiliortorneqarsimapput.

Jacobsen inuiaqatigiinnik ilisimatusartut assiliissumik atortoqarluartarsimasut suliaannik nangitsisutut ippoq. Soorlumi tassa Avannaarsuanut ilisimasassarsiorluni angalaaginnarsimakasillartoq pinngortitarsuaq inuillu nujuartat assiliartorlugit: meeqqat nujarlullutik atisaqarpiaratik angallattut, kiisalu arnat angutillu kiguteqanngitsut.

Blokksuit eqqartugaapiluttarsimaqaat danskit nutarterinerannut ilisarnaataatinneqaramik. Jacobsenilli assilisaani qasingajattuullutik, inuit inuuffigisartagaannik toqquigisartagaannillu aneerasaartarfippassuaqarlutik majuartarfippassuaqarlutillu kusaqgeqqajaanangajavipput. Tassani illoqarfimmi inuunermik – inuppasuit isaanni – iluatsinngitsoorsimasutut isigineqartartumi inuuneq Jacobsenip aalajangiusimaniartuinnarpaa. Assiliisoq qujanavissumik eqqartuuserpalaartuunngilaq; kisiannili illoqarfik qulaaniit, iluaniit saneraaniillu titartakkatullusoq isigigalugu isiginnaarpaa.

Kalaallit Nunaata taama isigineqarnera isiginnaatinik nalinginnaasunit allarluiinnaavoq. Pinngortitarsuaq inuillu nujuartat ataqqinartut Jacobsenip suliaani

Mikael Lindskov Jacobsen

pineqanngillat, naak Nuup aqquserngini meerarpassuit assilisarsimagaluarai. Jacobsenip assilisaani illoqarfik tassaavoq *pinngortitaq alla*, iluatsinngitsoorsimagaluaruni taamaanngikkaluaruniluunniit, *nunamut* ilanngunniartutut ittoq. Tassani najugaqartarput. Tassanilu sulisarput.

2012-ip aasaani Kalaallit Nunaanni inissiarsuit annerfaat *Blok P* aserorterneqarpoq. Oqaluttuarisaanerup ilaa pingaaruteqaqisoq taanna peqatigalugu tammartusaaajunnaarsinneqarpoq: inuunertut allanngujatigaluni.

det. Der er hverken storladen natur eller ædle vilde i Jacobsens værk, heller ikke selv om han faktisk har indfanget nogle af de mange børn som render rundt på gaderne i Nuuk. I Jacobsens kamera er byen en slags *anden natur*, mislykket eller ej, der forsøger at lade sig *optage i landskabet*. Her bor vi faktisk. Her arbejder vi.

I sommeren 2012 blev Grønlands største boligkompleks *Blok P* revet ned. Sammen med den forsvandt et vigtigt historisk vidnesbyrd. Her er det foreviget på bedst tænkelige måde: så forgængeligt som livet selv.

Maja-Lisa Kehlet er ekstremt produktiv og føjer konstant nye billeder til sin samling på de sociale medier. Hun gør i den grad brug af muligheden for at dele sine værker digitalt. Først og fremmest er hun billedkunstner, men hun bruger også gerne fotografiet i sine grafiske arbejder.

I billedserien her får vi et indblik i en verden, vævet af fiktioner og virkelige billeder, hvor voldsomhed og dramatik går sanseligt hånd i hånd. Scenerierne giver mindelser om mørke filmiske universer, hvor mennesker og dyr er lige, og ikke bare lige, men lige ensomme og truede. Umiddelbart er det oplagt at sammenligne Kehlets værker med det vi kender som *graphic novel*, en betegnelse man bruger til at skelne en kunstnerisk og litterært bevidst fortælling i ord og billeder fra en almindelig tegneserie (som mange opfatter som en rent underholdende kunstart, der primært henvender sig til børn). Men Kehlet laver ikke længere fortællinger. I stedet er der tale om små stemningsmættede billeder, der virker som om de er taget ud af en større sammenhæng, fordi de i sig selv rummer en fortælling.

Man kunne spørge hvorfra det knugende i Kehlets billeder kommer. Kunne det være *den moderne verden*, som mange anser for at være den største trussel mod det grønlandske samfund, der står på spring for at udslutte grønlandsk kultur? Kehlets brug af netop samme verdens muligheder og hendes tydelige fascination af storbymiljøer modsi-

Maja-Lisa Kehlet suliarpassuaqarpoq qarasaasiakkullu inuit naapittarfiini assinik nutaanik ikkussuijuartuuluni. Qarasaasiakkut sulianik takutitsisinnaanermik atorluaasorujussuuvoq. Pingaarnermik assialiortuuvoq, aammali assit assilissanik suliaqarnermini atorlinnaasarlugit.

Assilisani taakkunani silarsuaq assinik oqaluttualianik piviusunillu katitigaasoq iserfigaarput, assilisanilu taakkunani sakkortussuseq pisorpassuillu misinnarlualutik ataatsimoorput. Assilisani avatangiisit filmit taartut silarsuaannut inuit uumasullu naligiiffigisaannut eqqaanarput, naligiiginnaratik assigiimmik kiserliorlutik navianartorsiortitaapput. Kehletip suliai *graphic novel*-itut (assit atorlugit oqaluttualianut) ilisimasatsinnut sanilluteqqajaanaqaat, taaguut taanna oqaatsit assillu atorlugit oqaluttualioriaaseq taanna aviiseeqqanit titartakkanit immikkoortikkumallugu atorpeqartarpoq (aviiseeqqat titartakkat amerlaqisunit aliikkutassiaannartut, annermik meeqqanut sammisinneqartutut, isigineqartarput). Kehletili oqaluttualiorunnaarpoq. Paarlattuanik assit tassaapput misigissusermik ulikkaartut, pisumit anertunerusumit tigusaasutut ittut namminneq oqalutuassartaqarnertik pissutigalugu.

Kehletip assilisaani assoruunnartut suminngaaneersuunersut aperisoqarsinnaavoq. Tasaanerpa *silarsuaq nutaaliasoq* inuppasuarnik inuiaqatigiinnut kalaallit navianartorsiortitsinerpaatut kalaallit kulturiannik piuneerusseriaannartut isigineqartartoq? Kehletip silarsuup taassumarpiaap periarfissarititaanik atorluaanera aammalu illoqarfissuarmi inuunermik nuannarisqaqarlunnarpasinnera isummamut tassu-

Maja-Lisa Kehlet

nga qujanartumik assortuisuuvoq. Immaqa ilungersunartoq suliat kiserliorpasinneranniippoq, inuunerup kiserliornartoqarneranik paasinnermiilluni.

Taamaammat Kalaallit Nunaat ataasioq Kehletip ersersinngilaa, sumiiffilli Tokyotut, New Yorkitut, Nuuttut Qullissatullu ittoq ersersippaa. Kehletimut apeqqutaannngilaq oqaatiginiakkat sumerpiaq pisuunersut. Eqqumiitsulioriaatsit kulturillu assigiinngitsut akornanni killilersugaanani eqqumiitsuliortutut nikeqattaarpoq, suut atorfissaqartitani atortarlugit. Eqqumiitsuliamini ersersitseriaasia sutut immikkut kalaalerpaluttutut oqaatigissallugu iluaqutaanngivip-poq. Taarsiullugu assit katitigai misissuseqaqisut pul-lavigiinnariaqarput, immaqalu tassani paasineqarsinnaavoq Kalaallit Nunaat aamma taama ittuummat.

ger en sådan antagelse. Og måske ligger det ensomme i værkerne blot som en konstatering af at ensomheden er et vilkår ved dét at være til.

Det er altså ikke et entydigt Grønland, Kehlet maner frem, men et sted som både er Tokyo, New York, Nuuk og Qullissat. For Kehlet er det underordnet hvor referencerne præcis kommer fra. Hun bevæger sig som kunstner frit mellem genrerne såvel som mellem kulturerne, og hun låner og bruger som hun vil. At ville isolere hendes udtryk til noget særegent grønlandsk, nytter ganske enkelt ikke. I stedet kan man begive sig på rejse ind i hendes stemningsmættede kollager og dér måske forstå at sådan her er Grønland også.

Inuuteq Nuka Kriegel gør os den store tjeneste altid at have sit kamera ved hånden. Eller sådan føles det i hvert fald når man ser hans billeder. Her er billeder af venner, arbejdskammerater, hunde, ballade, alvor og leg. Med sine grovkornede motiver læner Kriegel sig op af en dokumentarisk tradition, fuld af betydning og ladet med alvor, sådan som vi kender den fra f.eks. Krass Clements billeder fra 1980'erne og 1990'erne. Det giver også mening at sammenligne hans billeder med Jacob Aue Sobols ekstremt stærke sort-hvid-fotografier, særligt Sobols værk *Sabine*, som er lavet i Østgrønland.

Kriegel viser os sider ved *sit sted*, der er så typiske for småsamfund som de grønlandske, men som jeg aldrig har set portrætteret så klart: latteren. Billederne emmer af en smittende latter og livslyst. Selv de motiver, som kunne fortælle om tragik og mørke, løsnes op i latter.

Det er måske nok en kliche at man griner meget i Grønland. Men ikke desto mindre er der noget om snakken. Det særlige er ikke at man griner, det er måden man griner på, og dét man griner af. Her dyrker man en evne til at fremstille andre, og ikke mindst sig selv, i så komiske sammenhænge som muligt; noget man også kender fra smædesangstraditionen. Intet er for pinligt, ja, nogle gange er mere pinligt bare bedre. I et samfund hvor man lever så tæt, og hvor man ikke bare kan vende ryggen til og glemme, er det en forudsætning at kunne grine af dét der ellers er i

Inuuteq Nuka Kriegel uagut iluaqutigeqisatsinnik assiliissutilisaartuaannarpoq. Ilami assilisai takugaanni taama eqqarsaqqajaanartarpoq. Aaku ikinngutaasa, suleqataasa, qimmit, pilukkattut, ilumoorsaartut pinnguartullu assingi. Kriegel toorneqqortuunik assiliisarnernini 1980 aamma 1990-ikkunni soorlu Krass Clementip pisimasuinnik assilisarsimasaanut assingusunik assiliisarpoq. Aamma assilisai Jacob Aue Sobolsip qalipaateqanngitsumik assilisaanut sakkortoqisunut assersuunneqarsinnaapput, pingaartumik Sobolsip suliaanut *Sabinemut*, Tunumi assiliortorsimasaanut, assersuunneqarsinnaallutik.

Kriegelip *najukkamini* inuiaqatigiinnguatut kalaallisut ittuni suut nalinginnaaqisut takutittarpai, aatsaalli taama erseqqitsigisumik takutinneqarpugut matuminnga: illarneq. Assiliasat ilaarunnavissumik illartunik qiimasunillu ulikkaarput. Allaammi assiliasat alianartunik taartunillu oqaluttuarsinnaalluararput illarnermit oqiliallatsinneqartarput.

Immaqa isumaqartoqaliinnarsimagaluarpoq Kalaallit Nunaanni illartoqartaqisoq. Kisiannili taama oqartarneq ilumoortortaqarpoq. Illarnerinnaq pineqarpallaanngikkaluarpoq, kisianniuna illariaaseq suullu illaatigineqartarnersut apeqqutaasartoq. Nunami tassani inuit allat, pingaartumillu nammineq, illarnartunngortinnissaat nuannarineqaaq; tamannalu iverluni akerartuuttarnermi ilisimaneqarluarpoq. Kanngunarpallaartoqanngilaq, ilami kanngunarneruguppata suli pitsaanerussaaq. Inuiaqatigiinni taama qanitsigalutik inooqatigiissuni, suut assigiinngitsut tunuinnarnissaat puiguinnarnissaallu ajornarmata suut qaangeruminaassinnaagaluit nuanniissinnaagalullu illaatigineqarsinnaasariaqarput. Taamaaliortar-

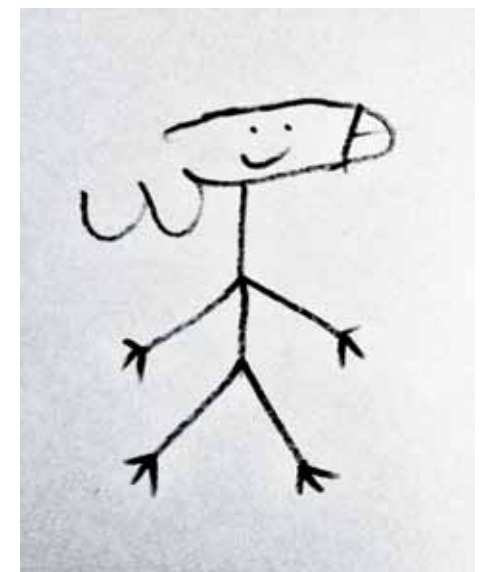
pullumi. Imaanngilarli Kalaallit Nunaanni inuunermi alianangaartunik nikallornartunillu naammattuugas-saqaanngitsoq.

Qujanartumilli Kriegel ilumoorsaarnissamut periarfissaqartitsisarpoq. Assiliisup ikinngutaasa assingi nukimmik asanninnermillu peqarput, aammalu peqatigiinnerup inummut tassunga najukkamullu pingaarsusia misinnartarpoq, assiliisullu tamanna uatsinnut naammattorsuarmik takusassiarisarpaa.

Inuuteq Kriegel

fare for at blive uhåndterligt og patetisk. Og det gør man. Det betyder selvfølgelig ikke at der ikke også findes stor tragik og deprimerende virkelighed i Grønland.

Heldigvis holder Kriegel tråden tilbage til Alvoren åben. Der er styrke og kærlighed i portrætterne af fotografens venner, og man fornemmer det sociales altoverskyggende betydning for både ham og for stedet, som han så gavmildt lade os få et indblik i.

Steen Olsen

Steen Olsens billeder fænger øjeblikkeligt med deres ekstreme professionalisme og lækkerhed. Her er tale om en fotograf som kan sit arbejde til fingerspidserne, med lys-sætning, komposition og efterbehandling, og som forstår at omsætte sin inspiration fra filmplakater, cd-covere og reklamer til sit helt eget sprog.

Olsen har i denne serie bedt tretten unge sisimiutboere om at være med i et projekt hvor de lader sig fotografere i rollerne som dem de gerne vil være engang når de bliver ældre. Det er der kommet en tankevækkende stribe billeder ud af, hvor Olsen ikke bare foreviger de unges drømme, han spiller med og forstørrer dem, gør dem lige den tand mere glitrende. Han virkeliggør samtlige drømme fotografisk med intensitet og styrke som noget der er stort og godt.

I Grønland er der stort fokus på den ungdom der skal besætte de vigtige poster i samfundet, som på et tidspunkt bliver selvåbent. I den sammenhæng er der brug for alle – der er slet ikke råd til at miste et eneste individ i en ungdomsårgang.

Det er indlysende at se Olsens projekt i det perspektiv. Det er hans *Yes We Can!* Hans vigtige pointe er at det ikke er mindre betydningsfuldt at ville arbejde som pædagog end at være rockstjerne eller politiker; det væsentlige er at tro på drømmen og på at den kan realiseres. Der er brug for alle.

Steen Olsenip assilisai pikkorilluinnarluni suliaallutik, takuminaqalutillu erngerluinnarluni takunnittumik pisaqartutut ittarput. Assiliisup assilisaqqaamaneri, ilusilersorneri kingornalu suliareqqinneri pikkoriffigilluinnaqqissaarpai, filmillu allagartarsuinit, cd-t ungaluinit reklaminillu isumassarsiani namminerpiaq ersersitseriaatsiminut naleqqussartarlugit.

Olsenip Sisimiormiut inuusuttuaqqat 13-it *inersi-manerulerunik sunngorusunnerinik* assilisaqattaarlugit suleqatigai. Tamatumuunakkut assit eqqarsariarnaqisut pilersinneqarput, tassa Olsenip inuusuttut takorluugaat kingornamut eqqaamasassanguinnar-nagit alutornartunngorlugit allisittarpai, suli *qilla-laarninngortarlugillusoq*. Takorluukkat tamaasa tor-rallaqqinnaarlugit pikkunartumik nuannerluinnar-tunngortittarpai.

Kalaallit Nunaanni qaqugu pinerpoq namminersortunngortussami inuusuttut inuiaqatigiinni atorfinnik pingaarutilinnik tiguisussat assorsuaq isumalluutigineqarput. Tamatumani kikkut tamarmik pisariaqartinneqarput – inuusuttut arlaannaataluunniit annaaneqarnissaanut akissaqartoqanngilaq.

Tamanna Olsenip suliaani paatsuugassaanngilluinnarpoq. Ima oqarniarpoq *Yes We Can!* Pingaartil-lugu tikkuagaa tassaavoq perorsaasutut sulinissaq nipilersortartuunissamit politikeriunissamilluunniit pingaannginnerunngimmat, pingaartoq tassaavoq takorluugaq taassumalu piviusunngorsinnaanera aalajangiusimassallugit. Kikkummi tamarmik atorfisaqartinneqarput.

